JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
17 päivänä syyskuuta 1997 *

1. Portugalin Pleno da Secçao de Contencioso Tributário del Supremo Tribunal Administrativo on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 10.7.1996 tekemällään päätöksellä EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskevat mahdollisuutta pidentää sitä määräaikaa, jonka tulliviranomaiset antavat tuotujen tavaroiden ja tuotteiden sisäistä jalostusta varten ennen niiden maastavientiä jalostettujen tuotteiden osana.

2. Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Portugalin tullihallinto ja Fábrica de Queijo Eru Portuguesa Ld.ª -niminen yritys (jäljempänä Eru Portuguesa) ja joka koskee Uudesta-Seelannista sisäistä jalostusmenettelyä varten tuodun voin osittaista vientiä.

3. Eru Portuguesa toi Lissabonin tullihallinnon myöntämän luvan nro 128/88 nojalla vuoden 1988 maaliskuun aikana Uudesta-Seelannista 108 tonnia voita sisäisessä jalostusmenettelyssä, mitä vastasivat Delegacíon Aduanera de Jardim do Tabacon 18.3.1988 ja 23.3.1988 antamat yhtenäiset hallinnolliset asiakirjat nro 5801 ja nro 6236.

Tämän luvan mukaan uusiseelantilaista voita oli määrä käyttää muiden raaka-aineiden ohella sulatejuuston valmistuksessa; sulatejuusto oli se jalostettu tuote, jota Eru Portuguesa vei maasta.

4. Edellä mainitussa sisäistä jalostusta koskevassa luvassa viennille asetettu määräaika oli kuusi kuukautta. Portugalin tulliviranomaiset kuitenkin pidensivät tätä määräaikaa kahdesti Eru Portuguesan pyynnöstä tämän vedotessa ylivoimaiseen esteeseen. Ensimmäisen kerran määräaikaa pidennettiin kuudella kuukaudella maaliskuuhun 1989 saakka ja toisen kerran kahdella kuukaudella 23.5.1989 saakka.

5. Eru Portuguesa pyysi 21.6.1989 päivätyllä kirjeellään tullihallinnon pääjohtajalta asetuksen N:o 3677/86 [1] 27 artiklan nojalla uutta määräajan pidennystä, jotta uusiseelantilaisen voin loppuosa, jonka määrän se arvioi noin 30 tonniksi, "voitaisiin sisällyttää lopputuotteeseen vientiä varten" tai jotta Eru Portuguesa saisi ainakin asetuksen (ETY) N:o 1999/85 [2] 18 artiklan 4 kohdan mukai-

* Alkuperäinen kieli: espanja.

1 — Sisäisestä jalostusmenettelystä 16 päivänä heinäkuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1999/85 tiettyjen säännösten soveltamisesta 24 päivänä marraskuuta 1986 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3677/86 (EYVL L 351, s. 1).

2 — Sisäisestä jalostusmenettelystä 16 päivänä heinäkuuta 1985 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1999/85 (EYVL L 188, s. 1).

sesti luvan viedä tämän tuotteen "muuttumattomana".

6. Tullihallinnon apulaisjohtaja hylkäsi tämän pyynnön 12.7.1989 tekemällään päätöksellä, joka perustui tullihallinnon kansainvälisestä yhteistyöstä vastaavan osaston kielteiseen lausuntoon.

7. Eru Portuguesa nosti tästä kielteisestä päätöksestä kumoamiskanteen Tribunal Tributário de Segunda Instânciassa vedoten perustelujen puutteellisuuteen ja asiaa koskevien yhteisön säännösten rikkomiseen, mutta kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen 5.2.1991 antamallaan tuomiolla. Eru Portuguesa valitti tästä tuomiosta Supremo Tribunal Administrativoon, joka hylkäsi valituksen 1.7.1992 antamallaan tuomiolla ja pysytti alemman oikeusasteen antaman tuomion kokonaisuudessaan. Eru Portuguesa haki muutosta tähän uuteen tuomioon Pleno da Secçao de Contencioso Tributário (vero- ja tulliasioita käsittelevän jaoston täysistunto) do Supremo Tribunal Administrativossa, joka katsoi tarpeelliseksi esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko 24.11.1986 annetun neuvoston asetuksen N:o 3677/86 28 artiklaa tulkittava siten, että siinä säädettyä kuuden kuukauden määräaikaa ei voida pidentää?

2) Vai onko edellä mainittua artiklaa tulkittava päinvastoin siten, että kyseiseen määräaikaan sovelletaan saman asetuksen 27 artiklassa ja 16.7.1985 annetun neuvoston asetuksen N:o 1999/85 14 artiklan 2 kohdan viimeisessä alakohdassa säädettyä määräaikojen pidentämistä koskevaa yleistä järjestelmää?"

8. Ennen kuin annan ratkaisuehdotukseni näihin ennakkoratkaisukysymyksiin, esitän seuraavaksi sen yhteisön lainsäädännön merkittävimmät kohdat, jota sovellettiin sisäiseen jalostusmenettelyyn tosiseikkojen tapahtuma-aikana.

Sisäistä jalostusmenettelyä koskeva yhteisön lainsäädäntö

9. Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana sisäistä jalostusta koskevaan taloudelliseen tullimenettelyyn sovellettiin asetusta

N:o 1999/85, joka on asiaa koskeva perusasetus, joka on pantu täytäntöön asetuksella N:o 3677/86. Nämä asetukset tulivat voimaan 1.1.1987.

10. Sisäinen jalostusmenettely on näiden säännösten mukaan taloudellinen tullimenettely, jolla pyritään siihen, että yhteisössä sijaitsevat yritykset voivat helpommin käyttää kolmansista maista peräisin olevia tavaroita vientiin tarkoitettujen tavaroiden valmistuksessa ja jalostuksessa. Sisäisessä jalostusmenettelyssä "kolmansista maista tuoduista tavaroista [ei] peritä tulli[a], jos niihin kohdistetaan yhteisön alueella tiettyjä käsittely- ja valmistustoimenpiteitä ja jos ne sen jälkeen jälleenviedään jalostettuina tuotteina yhteisön alueen ulkopuolelle". [3] Asetuksen N:o 1999/85 1 artiklan 2 kohdassa säädetään kaksi sisäistä jalostusmuotoa, jotka ovat suspendointi- ja tullinpalautusjärjestelmät.

Suspendointijärjestelmän mukaisessa sisäisessä jalostusmenettelyssä on mahdollista tuoda yhteisön tullialueelle muita kuin yhteisötavaroita täyttämättä tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevia muodollisuuksia ja maksamatta tuontitulleja, kun tarkoituksena on, että kyseiset tavarat saatetaan sisäiseen jalostukseen ja viedään uudelleen yhteisön ulkopuolelle sen jalostetun tuotteen osana, joka saadaan näistä toiminnoista. [4] Koska ulkomainen tavara ei ole kaupankäynnin kohteena yhteisössä, on johdonmukaista, että se vapautetaan tuontitulleista, jotta edistettäisiin sitä, että yhteisön yritykset voivat jalostaa näitä tuotteita paremmilla kilpailuedellytyksillä tarkoituksin viedä ne myöhemmin kolmansiin maihin. [5]

11. Sisäinen jalostusmenettely on poikkeus siitä pääsäännöstä, jonka mukaan kolmansista maista yhteisön tullialueelle tuotavat tavarat on luovutettava vapaaseen liikkeeseen ja niistä on maksettava tuontitullit. Tämän vuoksi sovellettaessa tätä tullimenettelyä, jonka tarkoituksena on vahvistaa yhteisön yritysten vientikapasiteettia, edellytetään, että sen jäsenvaltion tulliviranomaiset, jossa jalostustoiminnot toteutetaan, antavat luvan menettelyyn. Asetuksen N:o 1999/85 5 ja 6 artiklan mukaan tämä lupa myönnetään, jos tarvittavat taloudelliset edellytykset täyttyvät eli jos sisäisellä jalostuksella voidaan luoda hyvät edellytykset jalostettujen tuotteiden viennille vahingoittamatta yhteisön tuottajien olennaisia etuja.

3 — Asia C-437/93, Temic Telefunken, tuomio 29.6.1995 (Kok. 1995, s. I-1687, 19 kohta).

4 — Ks. ratkaisuehdotukseni asiassa C-103/96, Eridania Beghin-Say, tuomio 13.3.1997 (Kok. 1997, s. I-1453, 8—11 kohta).

5 — Sisäistä jalostusmenettelyä koskeva yksityiskohtainen esitys on annettu mm. seuraavissa artikkeleissa ja teoksissa: Baumann, U., "Le régime douanier du perfectionnement actif", *Revue du marché commun*, 1984, nro 280, s. 406; Berr, C.-J. ja Tremeau, H., *Le droit douanier*, Economica, Paris, 1992; Durand, J.-F., "Régimes douaniers économiques, Régimes de transformation à l'importation", *Juris-Classeur Europe*, nro 542, 1995.

12. Luvan myöntämisen lisäksi jäsenvaltion tulliviranomainen päättää määräajan, jonka kuluessa jalostetuille tuotteille on osoitettava jokin 18 artiklassa tarkoitetuista tulliselvitysmuodoista (tavanomainen tulliselvitysmuoto on jalostettujen tuotteiden vienti tulliviranomaisten valvonnassa yhteisön tullialueen ulkopuolelle), mihin sisäinen jalostusmenettely päättyy. Tältä osin asetuksen N:o 1999/85 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tulliviranomaisen on asetettava määräaika, jonka kuluessa jalostetuille tuotteille on osoitettava 18 artiklassa tarkoitettu tulliselvitysmuoto. Määräaikaa asetettaessa on otettava huomioon jalostustoimintojen suorittamiseen ja jalostettujen tuotteiden myyntiin tarvittava aika.

2. Määräaika alkaa siitä päivästä, jona muut kuin yhteisötavarat asetetaan sisäiseen jalostusmenettelyyn. Tulliviranomainen voi pidentää tätä määräaikaa luvanhaltijan asianmukaisesti perustellusta hakemuksesta.

— —

4. Tiettyjä jalostustoimintoja tai tiettyjä tuontitavaroita koskevia erityisiä määräaikoja voidaan asettaa 31 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen."

13. Tämä perusasetuksen säännös on pantu täytäntöön asetuksen N:o 3677/86 27 ja 28 artiklalla. Tämän asetuksen 27 artiklassa säädetään seuraavaa: "Perusasetuksen 18 tai 27 artiklassa tarkoitetun tulliselvitysmuodon osoittamiseksi vahvistettua määräaikaa voidaan pidentää olosuhteiden sitä edellyttäessä myös alun perin myönnetyn määräajan päättymisen jälkeen."

Asetuksen N:o 3677/86 28 artiklan sanamuoto on puolestaan seuraava: "Määräaika, jonka kuluessa tuontitavaroille on osoitettava yksi perusasetuksen 18 artiklassa tarkoitetuista tulliselvitysmuodoista, ei saa olla kuutta kuukautta pitempi niiden maataloustuotteiden osalta, jotka ovat samaa lajia kuin neuvoston asetuksen (ETY) N:o 565/80 1 artiklassa tarkoitetut, jos nämä tuotteet on tarkoitettu vietäviksi jalostettuina tavaroina tai mainitun asetuksen 2 artiklan b ja c alakohdassa tarkoitettuina tavaroina."

14. Asetuksella N:o 2281/88, [6] joka tuli voimaan 26.7.1988, asetuksen N:o 3677/86 28 artiklaan lisättiin seuraava kohta: "Jälleenvientiaika ei kuitenkaan saa olla neljää kuukautta pitempi niiden neuvoston asetuksen (ETY) N:o 804/68 1 artiklassa tarkoitettujen

6 — Sisäisestä jalostusmenettelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 1999/85 tiettyjen säännösten soveltamisesta 24 päivänä marraskuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3677/86 muuttamisesta 25 päivänä heinäkuuta 1988 annettu komission asetus (ETY) N:o 2281/88 (EYVL L 200, s. 20).

tuotteiden osalta, jotka on tarkoitus käyttää mainitussa artiklassa tarkoitettujen tuotteiden tai mainitun asetuksen liitteessä tarkoitettujen tuotteiden valmistuksessa."

Ennakkoratkaisukysymykset

15. Kansallisen tuomioistuimen esittämissä kahdessa ennakkoratkaisukysymyksessä yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään selvennystä lähinnä siitä, onko asetuksen N:o 3677/86 28 artiklassa säädetty kuuden kuukauden määräaika sellainen, ettei sitä voida pidentää, vai voidaanko sitä päinvastoin pidentää soveltamalla määräajan pidentämistä koskevaa yleissäännöstä, joka sisältyy saman asetuksen 27 artiklaan.

16. Eru Portuguesa väittää huomautuksissaan, että asetuksen N:o 1999/85 14 artiklan 1 kohdassa säädetyn yleissäännöksen mukaan kansalliset tulliviranomaiset voivat määrätä jalostettujen tuotteiden viennille määräajan. Asetuksen N:o 3677/86 28 artiklassa on kuitenkin perusasetuksen 14 artiklan 4 kohdan mukaisesti säädetty enintään kuuden kuukauden pituinen jälleenvientiaika sellaisille maataloustuotteille, joille on annettu sisäistä jalostusmenettelyä koskeva lupa. Asetuksessa N:o 2281/88 tämä poikkeuksellinen määräaika on lyhennetty neljäksi kuukaudeksi maitotuotteiden osalta.

Eru Portuguesa väittää, että sekä maataloustuotteille ja maitotuotteille säädettyjä yleisiä että erityisiä jälleenvientiaikoja voidaan perusasetuksen 14 artiklan 2 kohdan ja asetuksen N:o 3677/86 27 artiklan mukaan asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä pidentää. Lisäksi Eru Portuguesa katsoo, että vaikkei maataloustuotteita ja maitotuotteita koskevia erityisiä jälleenvientiaikoja voitaisikaan pidentää asetuksen N:o 3677/86 27 artiklan mukaan, niitä on pidennettävä ylivoimaisen esteen tai odottamattomien tapahtumien vuoksi, kuten tässä tapauksessa. Ylivoimainen este ja odottamaton tapahtuma ovat seikkoja, joiden perusteella tuotteet voidaan viedä sellaisina kuin ne tuotiin ilman, että niille olisi tarvinnut tehdä sisäiseen jalostukseen liittyviä toimenpiteitä, joiden seurauksena ne voitaisiin viedä maasta jalostettujen tuotteiden osana.

Toisaalta Eru Portuguesa huomauttaa, että Portugalin tulliviranomainen on rikkonut luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteita, kun se on ensin pidentänyt kaksi kertaa jälleenvientiaikaa ja tämän jälkeen perusteettomasti hylännyt määräajan pidentämistä koskevan kolmannen pyynnön. Eru Portuguesan mielestä Portugalin tulliviranomaiset ovat käyttäneet väärin harkintavaltaansa hylätessään tämän pyynnön.

17. Ranskan ja Portugalin hallitukset sekä komissio sitä vastoin katsovat, ettei maataloustuotteille asetuksessa N:o 3677/86 säädettyä enintään kuuden kuukauden jälleenvientiaikaa voida pidentää, koska tämä on erityissäännös, jolla poiketaan yleissäännök-

sestä, jonka mukaan tulliviranomaiset voivat määrätä jälleenvientiajan ja pidentää sitä tietyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

18. Mielestäni on selvää, että yhteisön lainsäätäjä on ottanut huomioon maataloustuotteiden kaupan erityispiirteet ottaessaan käyttöön sisäistä jalostusmenettelyä koskevan oikeudellisen järjestelmän ja vahvistaessaan konkreettisesti kyseisen menettelyn loppuun saattamista koskevat määräajat.

19. Yleissäännös, jota sovelletaan kaikkiin muihin kuin maataloustuotteisiin, sisältyy perusasetuksen 14 artiklan 1 kohtaan, jossa on jätetty tulliviranomaisten velvollisuudeksi vahvistaa määräaika sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista varten. Lisäksi tämän saman säännöksen 2 kohdan ja asetuksen N:o 3677/86 27 artiklan mukaan tulliviranomaiset voivat pidentää sisäistä jalostusta varten alun perin säädettyä määräaikaa, jos luvanhaltija esittää siitä asianmukaisesti perustellun pyynnön ja jos se on olosuhteiden vuoksi perusteltua. Pääsääntöisesti määräajan pidennys myönnetään, jos tarvittavat taloudelliset edellytykset yhä täyttyvät, eli jos se edistää jalostettujen tuotteiden vientiä ja jos yhteisön tuottajien etuja ei vahingoiteta.

20. Käsiteltävänä olevassa asiassa sisäiseen jalostusmenettelyyn asetettu tuote on uusiseelantilaista voita, jota on tarkoitus käyttää raaka-aineena sulatejuustossa, joka on maasta vietävä jalostettu tuote. Kyse on siis maataloustuotteesta, johon ei sovelleta edellä mainittua yleissäännöstä vaan jälleenvientiaikaa koskevaa erityissäännöstä, joka on annettu asetuksen N:o 3677/86 28 artiklassa perusasetuksen 14 artiklan 4 kohtaan perustuvan valtuuden nojalla. Tätä erityissäännöstä sovelletaan asetuksen N:o 565/80 [7] 1 artiklassa mainittuihin maataloustuotteisiin, joihin kuuluvat maito ja maitotuotteet, jotka on tarkoitus viedä jalostettuina tavaroina tai tuotteina ja joiden vientiä varten maksetaan vientitukea.

21. Asetuksen N:o 3677/86 28 artiklassa säädetään enintään kuuden kuukauden määräaika sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamiselle ja siten myös jalostetun tuotteen viennille, mihin sisäinen jalostusmenettely tavallisesti päättyy. Koska yhteisössä oli maidon ylituotantoa, asetuksessa N:o 2281/88 sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskeva määräaika rajoitettiin neljäksi kuukaudeksi maito- ja maitotuotemarkkinoiden yhteisen markkinajärjestelyn kattamien tuotteiden, joihin voi ja juusto kuuluvat, osalta. [8]

Kuten Ranskan hallitus ja komissio ovat huomautuksissaan todenneet, jalostusmenettelyn loppuun saattamiselle on maataloustuotteiden osalta säädetty tiukat määräajat sen vuoksi, että on ollut välttämätöntä löytää tasapaino tämän menettelyn ja vientitukien

7 — Maataloustuotteiden vientituen maksamisesta ennakolta 4 päivänä maaliskuuta 1980 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 565/80 (EYVL L 62, s. 5).

8 — Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 27 päivänä kesäkuuta 1968 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 804/68 (EYVL L 148, s. 13).

välillä; näillä molemmilla järjestelmillä pyritään edistämään yhteisön vientiä. Sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamiseksi säädettyjä määräaikoja on lyhennetty, koska se on ainoa tapa turvata yhteisön tuottajien olennaiset edut, koska ne taloudelliset edellytykset, joiden vuoksi tiettynä aikana on aiheellista sallia kolmansista maista peräisin olevien maataloustuotteiden sisäinen jalostus, voivat nopeasti poistua yhteisön tuotannon lisääntymisen vuoksi.

22. Kun otetaan huomioon se tavoite, johon yhteisön lainsäätäjä pyrki näillä maataloustuotteiden sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskevilla erityissäännöksillä, mielestäni asetuksen N:o 3677/86 27 artiklaa ei voida soveltaa tällaisissa tapauksissa. Mielestäni maataloustuotteisiin sovellettavaa kuuden kuukauden ja maitotuotteisiin sovellettavaa neljän kuukauden enimmäismääräaikaa ei voida pidentää, eikä näihin määräaikoihin voida soveltaa edellä mainittua 27 artiklassa olevaa jälleenvientiajan pidentämistä koskevaa yleissäännöstä, jota sovelletaan yksinomaan kansallisten tulliviranomaisten vahvistamiin sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskeviin määräaikoihin. Tavoitetta, johon yhteisön lainsäätäjä pyrki vahvistaessaan sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskevat enimmäismääräajat, ei voitaisi saavuttaa, jos tulliviranomaisilla olisi mahdollisuus pidentää niitä luvanhaltijan perustellusta pyynnöstä.

23. Asetuksen N:o 3677/86 28 artiklan sanamuoto tukee myös sitä käsitystä, ettei kuuden ja neljän kuukauden määräaikoja voida pidentää. Tässä säännöksessä todetaan, että määräaika, jonka kuluessa tuontitavaroille on osoitettava yksi tulliselvitysmuodoista, jolla sisäinen jalostusmenettely saatetaan päätökseen, "— — ei saa olla kuutta kuukautta pitempi". Tähän artiklaan asetuksella N:o 2281/88 lisätty toinen kohta, joka koskee maitoa ja maitotuotteita, on sanamuodoltaan hyvin samanlainen, ja sen mukaan jälleenvientiaika "— — ei saa olla neljää kuukautta pidempi". Asetuksen N:o 3677/86 27 artiklan mukainen mahdollisuus pidentää sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamiseksi säädettyjä määräaikoja olisi ristiriidassa näiden säännösten ehdottoman sanamuodon kanssa. Tämä olisi edellyttänyt, että yhteisön lainsäätäjä olisi nimenomaisesti maininnut mahdollisuuden pidentää näitä erityisiä määräaikoja; olisi kuitenkin ollut epäjohdonmukaista vahvistaa lyhyt enimmäismääräaika ja antaa kansallisille tulliviranomaisille mahdollisuus pidentää sitä luvanhaltijan perustellusta pyynnöstä.

24. Jos asetuksen N:o 3677/86 28 artiklaa tulkitaan systemaattisesti, voidaan myös päätellä, ettei siinä säädettyjä enimmäismääräaikoja voida pidentää. Tämä säännös on erityissäännös, jota on sovellettava ensisijaisesti 27 artiklassa olevaan yleissäännökseen nähden, ja vain viimeksi mainitussa sallitaan sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamiseksi säädettyjen määräaikojen pidentäminen. Lisäksi asetuksella N:o 2281/88 asetuksen N:o 3677/86 28 artiklaan on lisätty toinen kohta maidon ja maitotuotteiden jälleenvientiajan lyhentämiseksi neljään kuukauteen, ja asetuksen N:o 2281/88 johdantoosan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että "— — on myös säädettävä ensimmäismääräajasta, jota ei voida pidentää

ja jonka kuluessa jalostetuille tuotteille on osoitettava yksi sallituista tulliselvitysmuodoista ——". Tämän asetuksen johdanto-osassa olevaa mainintaa siitä, että jälleenviennille säädettyä enimmäismääräaikaa ei voida pidentää, voidaan käyttää apuna asetuksen N:o 3677/86 28 artiklan tulkinnassa, riippumatta siitä, voidaanko asetuksella N:o 2281/88 tehtyä muutosta soveltaa tämän asian tosiseikkoihin, mikä kuuluu kansallisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, eikä se vaikuta yhteisöjen tuomioistuimelta pyydettyyn tulkintaan.

Myöhemmässä sisäiseen jalostusmenettelyyn sovellettavassa yhteisön lainsäädännössä on samaa sanamuotoa käyttäen säilytetty kahden tyyppisiä määräaikoja: yhtäältä tulliviranomaisten menettelyn loppuun saattamiselle asettama yleinen määräaika, jota voidaan pidentää ja jota sovelletaan yleisesti kaikkiin sisäiseen jalostusmenettelyyn asetettuihin tavaroihin, ja toisaalta erityisiä määräaikoja, joita ei voida pidentää ja joita sovelletaan sellaisiin maataloustuotteisiin, joita varten maksetaan vientitukea. [9]

25. Lopuksi se, että jäsenvaltion tulliviranomaiset ovat soveltaneet virheellisesti asetuksen N:o 3677/86 28 artiklaa ja myöntäneet, kuten tässä tapauksessa, tietyn maataloustuotteen sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamiselle alunperin säädetyn määräajan pidennyksiä, ei ole sellainen seikka, jonka perusteella luvanhaltija voisi vaatia uutta määräajan pidennystä ja vedota luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamiseen, harkintavallan väärinkäyttöön tai ylivoimaiseen esteeseen siinä tapauksessa, että vaatimus hylätään.

26. Oikeusvarmuuden periaate on yhteisön oikeuden perusperiaate, joka edellyttää erityisesti, että maksuvelvolliselle velvoitteita asettavat säännökset ovat selviä ja täsmällisiä, jotta maksuvelvollinen voisi riittävällä varmuudella saada tiedon oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin. [10] Mielestäni asetuksen N:o 3677/86 28 artikla täyttää täysin nämä oikeusvarmuuden periaatteen edellyttämät vaatimukset, koska siinä säädetään riittävän selvästi sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskevasta määräajasta, jota sovelletaan sellaisiin maataloustuotteisiin, joita varten myönnetään vientitukea.

27. Mielestäni on ilmeistä, ettei myöskään luottamuksensuojan periaatteeseen, [11] joka on myös eräs yhteisön oikeuden perusperiaatteista, voida vedota silloin, kun on kyse yhteisön oikeuden säännöksen virheelliseen soveltamiseen perustuvista hallinnollisista päätöksistä. Harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste voidaan myös epäröimättä hylätä, koska tulliviranomaisten päätös, jolla ne kieltäytyivät myöntämästä uutta

9 — Ks. sisäisestä jalostusmenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1999/85 tiettyjen säännösten soveltamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2228/91 (EYVL L 210, s. 1) 26 ja 28 artikla, joita sovelletaan 1.10.1994 alkaen. Tammikuun 1 päivästä 1994 alkaen sovellettavat säännökset ovat yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 118 artiklassa ja tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1) 559 ja 560 artiklassa.

10 — Ks. mm. asia C-143/93, Van es Douane Agenten, tuomio 13.2.1996 (Kok. 1996, s. I-431, 27 kohta) ja asia C-354/95, National Farmers' Union ym., tuomio 17.7.1997 (Kok. 1997, s. I-4559, 57 kohta).

11 — Ks. mm. asia C-350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990 (Kok. 1990, s. I-395, 33 ja 34 kohta) ja yhdistetyt asiat C-133/93, C-300/93 ja C-362/93, Crispoltoni ym., tuomio 5.10.1994 (Kok. 1994, s. I-4863, 57— 59 kohta).

pidennystä sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskevalle määräajalle, on täysin asetuksen N:o 3677/86 28 artiklan tavoitteen mukainen, eivätkä tulliviranomaiset ole näin ollen käyttäneet oikeuksiaan muiden kuin niiden tavoitteiden saavuttamiseen, joita varten nämä oikeudet oli annettu. [12]

28. Käsiteltävänä olevassa asiassa ei voida vedota ylivoimaiseen esteeseen [13] ja sen perusteella vaatia sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista koskevan määräajan pidentämistä tai lupaa viedä voi sellaisena kuin se tuotiin, koska tässä tapauksessa ei ole mainittu sellaisia epätavallisia, ennaltaarvaamattomia ja kyseisestä taloudellisesta toimijasta riippumattomia seikkoja, jotka estäisivät tuodun tuotteen sisällyttämisen osaksi jalostettua tuotetta tarvittavilla jalostustoimenpiteillä. Lisäksi sisäinen jalostusmenettely on taloudellinen tullimenettely, joka tuo mukanaan etuja sen käyttäjille, ja jollei tähän menettelyyn liittyviä velvollisuuksia täytetä, kolmansista maista tuodut tuotteet on luovutettava vapaaseen liikkeeseen ja niistä on maksettava tuontitullit, mitä tavaroiden tuonti normaalisti edellyttää.

Ratkaisuehdotus

29. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Sisäisestä jalostusmenettelystä annetun asetuksen N:o 1999/85 tiettyjen säännösten soveltamisesta 24 päivänä marraskuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3677/86 28 artiklaa on tulkittava siten, että sisäisen jalostusmenettelyn loppuun saattamista varten säädettyä kuuden kuukauden määräaikaa ei voida pidentää silloin, kun on kyse maataloustuotteista, joihin sovelletaan vientitukijärjestelmää, eikä tätä määräaikaa voida pidentää soveltamalla tämän asetuksen 27 artiklassa olevaa jälleenvientiajan pidentämistä koskevaa yleissäännöstä.

12 — Ks. mm. asia C-156/93, parlamentti v. komissio, tuomio 13.7.1995 (Kok. 1995, s. I-2019, 31—33 kohta).

13 — Ks. mm. asia 149/78, Rumi v. komissio, tuomio 12.7.1979 (Kok. 1979, s. 2523), asia 284/82, Busseni v. komissio, tuomio 9.2.1984 (Kok. 1984, s. 557) ja asia C-334/87, Kreikka v. komissio, tuomio 10.7.1990 (Kok. 1990, s. I-2849, julkaistu lyhennelmänä).